

Cyfarwyddwr Cyffredinol Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol/
Prif Weithredwr GIG Cymru
Grŵp Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

Director General Health and Social Services/
NHS Wales Chief Executive
Health and Social Services Group

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Nick Ramsay AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

Ein Cyf: AG/AE

17 Ionawr 2019

Annwyl Mr Ramsay,

Rheoli Meddyginiaethau

Ymhellach i'm llythyr dyddiedig 16 Awst, cytunwyd y byddwn yn ysgrifennu i'r Pwyllgor unwaith eto ym mis Ionawr gyda diweddariad terfynol ar ymateb Llywodraeth Cymru i'r adroddiad ar Reoli Meddyginiaethau.

Hyderaf fod yr wybodaeth ychwanegol yn Atodiad A yn egluro'r sefyllfa mewn perthynas â'r argymhellion penodol a amlygwyd gennych chi.

Yn gywir

Dr Andrew Goodall

cc: Andrew Evans, Prif Swyddog Fferyllol, Llywodraeth Cymru
Blwch post CGU
Blwch post Cabinet

**Ymateb i'r argymhellion a gynhwysir yn adroddiad Pwyllgor
Cyfrifon Cyhoeddus Cynulliad Cenedlaethol Cymru sy'n dwyn
y teitl Rheoli Meddyginiaethau - Atodiad A**

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Argymhelliad	Ymateb Llywodraeth Cymru	Diweddariad	Wedi'i gwblhau / Parhaus
<p>Argymhelliad 1. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn llunio adroddiad blynyddol yn manylu gwybodaeth am welliannau wrth reoli meddyginiaethau ar draws y Byrddau Iechyd, i gynyddu atebolrwydd a sicrhau bod proffil rheoli meddyginiaethau yn parhau i fod yn uchel ar agenda Byrddau Iechyd.</p> <p>Derbyn</p>	<p>Nid ydym yn ystyried y broses o gyhoeddi adroddiad blynyddol ychwanegol gan Lywodraeth Cymru fel y dull mwyaf priodol o gyflawni amcanion y Pwyllgor. Fel dewis amgen i gyhoeddi adroddiad blynyddol ychwanegol gan Lywodraeth Cymru, byddwn yn gofyn i Grŵp Strategaeth Meddyginiaethau Cymru Gyfan (AWMSG) wneud gwaith i lywio a datblygu ei adroddiad blynyddol cyfredol ac adrodd chwarterol ar gynnydd yn erbyn dangosyddion rhagnodi cenedlaethol i sicrhau bod y cynnwys a'r fformat yn fwy perthnasol a hygyrch i aelodau Bwrdd Cyrrff y GIG.</p> <p>Caiff y gwaith hwn ei gwblhau mewn pryd ar gyfer cyhoeddi adroddiad blynyddol AWMSG ar gyfer 2018-19.</p> <p>Yn ogystal, byddwn yn parhau i ddatblygu</p>	<p>Fel y dywedwyd eisoes, bydd y gwaith hwn yn cael ei gwblhau mewn pryd ar gyfer cyhoeddi adroddiad blynyddol AWMSG ar gyfer 2018-19, y disgwylir iddo gael ei gyhoeddi ym mis Medi 2019.</p> <p>Mae dangosyddion rheolau meddyginiaethau wedi'u cynnwys fel rhan o Fframwaith Cyflenwi GIG Cymru; mae cyrrff y GIG yn cael ei ddwyn i gyfrif yn erbyn y fframwaith.</p>	<p>Parhaus hyd nes y bydd adroddiad blynyddol AWMSG ar gyfer 2018-19 wedi'i gyhoeddi</p> <p>Parhaus</p>

Argymhelliad	Ymateb Llywodraeth Cymru	Diweddariad	Wedi'i gwblhau / Parhaus
	dangosyddion rheoli meddyginiaethau fel rhan o Fframwaith Cyflawni GIG Cymru ac yn rhoi'r atebolrwydd o ran perfformiad yn erbyn y fframwaith ar gyff GIG.		
<p>Argymhelliad 2. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi cyfarwyddeb genedlaethol a bod angen i bob Bwrdd Iechyd ddatblygu ymgyrchoedd i godi proffil rheoli meddyginiaethau. Dylai'r ymgyrchoedd hyn fod yn seiliedig ar enghreifftiau o arfer gorau o'r ymgyrchoedd presennol sydd wedi'u creu yn lleol,</p> <p>Derbyn</p>	<p>Mae Llywodraeth Cymru yn darparu cyllid i fyrddau iechyd i gefnogi gweithgareddau cyfathrebu sy'n hybu modelau newydd ar gyfer gofal sylfaenol a'r manteision ar gyfer dinasyddion. Mae cyfrifoldeb dinasyddion, gan gynnwys eu cyfrifoldebau mewn perthynas â defnydd darbodus o feddyginiaethau yn elfen graidd o'r gwaith hwnnw.</p> <p>Rydym yn cydnabod y bu ymgyrchoedd llwyddiannus eisoes sy'n codi proffil rheoli meddyginiaethau, yn arbennig yr ymgyrch <i>Eich Meddyginiaethau Eich Iechyd</i> ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf. Yn ogystal â'r cyllid sy'n cael ei roi i fyrddau iechyd ar gyfer gofal sylfaenol, byddwn yn sicrhau bod £50,000 arall ar gael i fyrddau iechyd yn 2018-19 i gynnal gweithgareddau lleol i hybu elfennau mwyaf llwyddiannus yr ymgyrch <i>Eich Meddyginiaethau Eich Iechyd</i>.</p>	<p>Mae cyllid o £100,000 dros gyfnod o 2 flynedd (2018-19 a 2019-20) wedi cael ei ddarparu i Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf i oruchwylio ymgyrch Cymru Gyfan yn seiliedig ar ei ymgyrch Eich Meddyginiaethau Eich Iechyd lwyddiannus i ariannu cydlynedd yr ymgyrch, gweithgarwch cyfathrebu a llunio adnoddau.</p> <p>Nod yr ymgyrch, gyda'i neges 'Cymrwch nhw os allwch chi, dywedwch wrthym os na allwch chi' yw annog unigolion nad ydynt o bosibl am ba reswm bynnag, yn cymryd eu meddyginiaethau i siarad â'u meddyg neu fferylllydd.</p>	Wedi'i gwblhau

Argymhelliad	Ymateb Llywodraeth Cymru	Diweddariad	Wedi'i gwblhau / Parhaus
<p>Argymhelliad 3. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn pennu cynllun i wneud y defnydd gorau o adnoddau fferyllfeydd, gan gynnwys datblygu modiwlau i'w cyflenwi fel rhan o Dewis Fferyllfa a galluogi fferyllwyr annibynnol. Dylai'r cynllun hwn adeiladu ar yr argymhellion yn adroddiad y Gymdeithas Fferyllol Frenhinol.</p> <p>Derbyn</p>	<p>Byddwn yn gweithio gyda Gwasanaeth Gwybodeg GIG Cymru a byrddau iechyd i ddatblygu modiwlau eraill fel rhan o Dewis Fferyllfa sy'n cefnogi fferyllwyr cymunedol sy'n darparu amrywiaeth gynyddol o wasanaethau clinigol. I'r perwyl hwnnw, mae modiwlau eraill yn cael eu datblygu o fewn Dewis Fferyllfa i gefnogi'r gwasanaeth atal cenhedlu brys cenedlaethol a gwasanaeth profi a thrin dolur gwddf gan fferyllfeydd cymunedol. Bwriedir i'r ddau fodiwl fod ar gael yn ddiweddarach yn 2018-19. Yn ogystal â modiwlau sy'n cefnogi gwaith comisiynu gwasanaethau, mae'r rhaglen Dewis Fferyllfa yn cael ei datblygu i wella cyfathrebu rhwng fferyllfeydd cymunedol a darparwyr eraill y GIG. Ymhlith y datblygiadau hyn mae trosglwyddo llythyrau electronig o fferyllfeydd i feddygon teulu a gofal eilaidd (i'w cyflawni erbyn mis Mawrth 2019), a systemau i ganiatáu i wasanaeth 111 GIG Cymru atgyfeirio cleifion priodol at fferyllfa gymunedol.</p> <p>Mae rhagnodi annibynnol gan fferyllwyr wedi cynyddu'n sylweddol dros y</p>	<p>Mae swyddogion yn monitro'r nifer sy'n cofrestru ar gyrsiau rhagnodi annibynnol a'r safleoedd braenaru ar gyfer rhagnodi annibynnol mewn fferyllfeydd cymunedol dros y cyfnod ariannu o ddwy flynedd – i'w gwblhau erbyn mis Mawrth 2020. Gwybodaeth am sefyllfa pob bwrdd iechyd wedi'i diweddarau fel yr oedd ym mis Rhagfyr 2018 i'w gweld yn Atodiad A.</p>	<p>Parhaus – cyllid wedi'i ddarparu hyd at fis Mawrth 2020</p>

Argymhelliad	Ymateb Llywodraeth Cymru	Diweddariad	Wedi'i gwblhau / Parhaus
	<p>blynyddoedd diwethaf, wedi'i hwyluso gan y cynnydd mewn swyddi ym mhreactisau meddygon teulu. Ym mis Ionawr 2018 ym maes gofal sylfaenol, rhoddodd 65 o fferyllwyr-ragnodwyr annibynnol 50,484 o bresgripsiynau o 111 o bractisau meddygon teulu. Dyma gynnydd o 150 y cant yn nifer y fferyllwyr-ragnodwyr annibynnol sy'n weithgar, cynnydd o 640 y cant yn nifer y presgripsiynau gan fferyllwyr-ragnodwyr a chynnydd o 171 y cant yn nifer y practisau meddygon teulu sy'n defnyddio fferyllwyr-ragnodwyr annibynnol yn y ddwy flynedd ers mis Ionawr 2016.</p> <p>Ym mis Ebrill, cadarnhawyd cyllid er mwyn i hyd at 100 o fferyllwyr cymunedol ymgymryd â chyrsgiau rhagnodi annibynnol yn y ddwy flynedd nesaf ac i ddarparu cyllid i fyrddau iechyd ar gyfer cefnogi'r gwaith o sefydlu hyd at 40 o safleoedd braenaru ar gyfer presgripsiynau annibynnol mewn fferyllfeydd cymunedol.</p> <p>Byddwn yn gofyn i Bwyllgor Fferyllol Cymru weithio gyda rhanddeiliaid, gan</p>	Bydd cynllun Pwyllgor Fferyllol Cymru yn cael ei	Parhaus – i'w gwblhau erbyn 1

Argymhelliad	Ymateb Llywodraeth Cymru	Diweddariad	Wedi'i gwblhau / Parhaus
	gynnwys y Gymdeithas Fferyllol Frenhinol, i ddatblygu cynllun sy'n disgrifio rolau gweithwyr fferyllol proffesiynol yng Nghymru yn y dyfodol a'r camau i'w cymryd gan yr holl randdeiliaid er mwyn manteisio i'r eithaf ar y defnydd ohonynt. Caiff y cynllun ei gwblhau ddechrau 2019-20.	bennu'n derfynol erbyn 1 Ebrill 2019.	Ebrill 2019
<p>Argymhelliad 6. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn diwygio'r contract fferyllfa gymunedol i gyflawni'r newidiadau angenrheidiol i wireddu potensial llawn y sector fferyllol a gwireddu'r nod o symud o gyfres o drefniadau yn seiliedig ar nifer i ansawdd, a gweithredu amserlenni.</p> <p>Derbyn</p>	Ym mis Hydref 2016, cyhoeddais fwiad Llywodraeth Cymru i wneud trefniadau contract newydd ar gyfer fferyllfeydd cymunedol sy'n sicrhau yn y dyfodol y byddant yn darparu amrywiaeth ehangach o wasanaethau sy'n canolbwyntio ar elfennau clinigol ac yn dangos ymrwymiad i wella ansawdd gwasanaethau. Yn 2017-18, cyflwynwyd trefniadau contract newydd a oedd yn cynnwys 1) cyllid cynyddol ac wedi'i neilltuo ar gyfer comisiynu gwasanaethau clinigol ychwanegol yn lleol gan fyrddau iechyd; 2) cyllid i gefnogi cydweithredu rhwng fferyllwyr a gweithwyr gofal iechyd proffesiynol eraill; a 3) cynllun ansawdd a diogelwch newydd ar gyfer fferyllfeydd cymunedol. Cafodd y newidiadau eu cyllido drwy ailddosbarthu £3.5 miliwn o gyllid contract	Gwnaed gwelliant sylweddol yn 2018-19 i wireddu potensial y sector fferyllfaeth gymunedol yng Nghymru. <p>Cynyddodd y cyllid i gefnogi comisiynu a chyflewni gwasanaethau clinigol sy'n ychwanegu gwerth gan fferyllfeydd cymunedol dros 75% ers 2016-17 (o £3.9m i £6.9m). Mae hyn wedi arwain at ddarparu dewis ehangach o wasanaethau gan fferyllfeydd; a mynediad mwy cyson i wasanaethau sefydledig, gan gynnwys y gwasanaethau cenedlaethol ar gyfer anhwylderau cyffredin brechiadau fflw a</p>	Parhaus – i'w gwblhau erbyn mis Chwefror 2019

Argymhelliad	Ymateb Llywodraeth Cymru	Diweddariad	Wedi'i gwblhau / Parhaus
	<p>o drefniadau sydd wedi'u llywio gan faint (h.y. rhagnodi) i'r elfennau newydd sy'n canolbwyntio ar ansawdd.</p> <p>Ar gyfer 2018-19, daethpwyd i gytundeb â Fferylliaeth Gymunedol Cymru i ailddosbarthu £3 miliwn pellach i gefnogi comisiynu gwasanaethau pellach, i gryfhau ac ymestyn cydweithredu a chynlluniau ansawdd a diogelwch ac i ddatblygu'r gweithlu fferylliaeth gymunedol.</p> <p>Byddwn yn parhau i bontio i'r trefniadau contract newydd ar gyfer fferylliaeth gymunedol drwy negodiadau blynyddol, a bydd y trefniadau newydd ar waith yn llawn erbyn diwedd 2020-21.</p>	<p>rhoi'r gorau i ysmegu sydd bellach ar gael yn rheolaidd ym mhob bwrdd iechyd.</p> <p>Erbyn Mawrth 2019 bydd Llywodraeth Cymru wedi cyllido hyfforddiant i dros 45 o fferyllwyr cymunedol fel rhagnodwyr annibynnol.</p> <p>Yn ystod 2019-20 bydd y fferyllwyr hyn yn defnyddio'u hyfforddiant rhagnodi i wella mynediad at driniaeth ar gyfer dewis estynedig o fân anhwylderau ac atal cynhedlu arferol o fferyllfeydd cymunedol ledled Cymru.</p> <p>Mae'r newidiadau i'r cynlluniau cydweithrediad fferyllol ac ansawdd a diogelwch, a gyflwynwyd gennym yn 2017-18, wedi rhoi mwy o gyfleoedd i fferyllwyr weithio gyda gweithwyr gofal iechyd proffesiynol eraill i wella profiad y claf a gwella</p>	

Argymhelliad	Ymateb Llywodraeth Cymru	Diweddariad	Wedi'i gwblhau / Parhaus
		<p>cyflenwi a defnyddio meddyginiaethau yn ddiogel ac yn effeithiol.</p> <p>Bydd negodiadau ynghylch newidiadau cytundebol 2019-20 yn dod i ben erbyn mis Chwefror 2019.</p>	
<p>Argymhelliad 8. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn ymchwilio i ffyrdd o elwa ar yr arbenigedd academaidd yng Nghymru i ddeall graddfa Derbyniadau sy'n Gysylltiedig â Meddyginiaeth a sut i'w lleihau.</p> <p>Derbyn</p>	<p>Ym mis Ionawr 2018, sefydlodd y Prif Swyddog Fferyllol weithgor oes fer (SLWG) sy'n cynnwys arbenigwyr diogelwch meddyginiaethau ledled Cymru i gynghori ar y dull gweithredu cyffredinol a'r rhaglen angenrheidiol i lywio gwelliannau ym maes diogelwch meddyginiaethau yn y GIG yng Nghymru. Cynhaliodd y Gweithgor, sy'n dod ag arbenigwyr ynghyd o bractisau a'r byd academaidd, gyfarfodydd ym mis Ionawr a Mawrth, a bwriedir cynnal cyfarfodydd eraill yn 2018.</p> <p>Ar hyn o bryd mae'r Gweithgor yn archwilio ffynonellau data, gan gynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i dderbyniadau i ysbytai, er mwyn pennu cyfres briodol o fesurau ar gyfer niwed sy'n gysylltiedig â meddyginiaethau fel ffocws ar gyfer</p>	<p>Paratowyd adroddiad draft gan y gweithgor bywyd byr (SLWG) sy'n disgrifio cydrannau rhaglen diogelwch meddyginiaethau i Gymru, ar hyn o bryd mae aelodau'r grŵp yn ei ystyried. Mae'r rhaglen a argymhellir gan SLWG yn gofyn am gytundeb i gefnogi elfennau amrywiol y rhaglen o amrywiaeth o hapddalwyr gan gynnwys Gwella 1000 o Fywydau, Addysg Iechyd a Gwelliant Cymru (HEIW), Gwasanaeth Gwybodeg GIG Cymru (NWIS) a'r Uned Cymorth Rhagnodi Dadansoddol Cymru (WAPSU).</p>	<p>Parhaus – i'w gwblhau erbyn mis Mawrth 2019</p>

Argymhelliad	Ymateb Llywodraeth Cymru	Diweddariad	Wedi'i gwblhau / Parhaus
	<p>rhaglen waith i wella diogelwch meddyginiaethau yng Nghymru.</p> <p>Rydym yn cydnabod bod niwed sylweddol yn deillio o dderbyniadau sy'n gysylltiedig â meddyginiaethau (MRAs) ond rydym yn pryderu y byddai ffocws ar feintioli MRAs <i>post hoc</i> yn tynnu oddi wrth gamau i atal niwed cyn iddo ddigwydd. Mae'n anodd canfod MRAs oherwydd presenoldeb ffactorau drwslyd mewn llawer o achosion, ac mae asesiadau cadarn o nifer yr achosion o MRAs wedi bod yn gyfyngedig i astudiaethau ymchwil. Fodd bynnag, mae gennym ddealltwriaeth dda o'r meddyginiaethau a'r sefyllfaoedd a gysylltir amlaf ag MRAs; y flaenoriaeth ar gyfer lleihau niwed sy'n gysylltiedig â meddyginiaethau fyddai ymdrin â hyn.</p> <p>Bydd y Gweithgor yn gorffen ei waith erbyn mis Hydref 2018, ac ar ôl hynny bydd yn cyflawni ei rôl fel grŵp llywio'r rhaglen genedlaethol ar gyfer diogelwch meddyginiaethau.</p>	<p>Bwriedir cynnal trafodaethau ar gyfer dechrau 2019 gyda Gwasanaethau Gwella 100 i ystyried sut y byddant yn cyd-drefnu'r rhaglen i ddechrau yng Ngwanwyn 2019 fel rhan o'i gefnogaeth i'r chwe maes blaenoriaeth ar gyfer gwella ansawdd a nodir o fewn Cymru Iachach. Mae gwaith wedi cael ei ymgymryd hefyd gan NWIS a WAPSU i ddiffinio cyfres o fesurau diogelwch meddyginiaethau a datblygu offeryn adroddiad y gellir mesur gwelliant yn ei erbyn. Bydd yr offeryn adroddiad yn cael ei gwblhau erbyn diwedd 2018-19 yn barod ar gyfer dechrau'r rhaglen.</p>	

Argymhelliad	Ymateb Llywodraeth Cymru	Diweddariad	Wedi'i gwblhau / Parhaus
<p>Argymhelliad 10. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn cydlynu darn o waith i rannu arferion gorau gan Fyrddau lechyd yn ymwneud â systemau gwerthu awtomataidd i helpu i lywio penderfyniadau yn y dyfodol ar ddulliau storio meddyginiaethau.</p> <p>Derbyn</p>	<p>Cynhaliwyd gweithdy ar systemau gwerthu awtomataidd ar wardiau wedi'i drefnu gan grŵp cymheiriaid Prif Fferyllwyr y GIG ym mis Tachwedd 2017 ac roedd yn cynnwys amrywiaeth eang o randdeiliaid o bob corff y GIG yng Nghymru. Rhoddodd y gweithdy gyfle i gyfranogwyr rannu profiadau o systemau gwerthu awtomataidd ar wardiau mewn ysbytai yng Nghymru ac i drafod dulliau gweithredu yn y dyfodol o ran defnyddio storfeydd meddyginiaethau awtomataidd ar wardiau. Lluniwyd adroddiad cychwynnol o'r gweithdy a chaiff ei rannu gyda'r Pwyllgor fel rhan o ddiweddariad cynhwysfawr ar gynnydd yn erbyn yr argymhellion a wnaed gan Archwilydd Cyffredinol Cymru ym mis Mai 2018. Mae gwaith pellach yn cael ei gynnal nawr i bennu set o egwyddorion ar gyfer cyflwyno dulliau o storio meddyginiaethau awtomataidd. Rhagwelir y caiff y gwaith ei gwblhau erbyn mis Hydref 2018.</p>	<p>Adroddiad ar weithdai systemau gwerthu awtomataidd grŵp cymheiriaid Prif Fferyllwyr y GIG i gael ei ddarparu i'r Pwyllgor ym mis Mai 2018.</p>	<p>Wedi'i gwblhau</p>
<p>Argymhelliad 11. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn nodi p'un a ellir dysgu unrhyw wersi o GIG Lloegr yn</p>	<p>Mae gan Lywodraeth Cymru bryderon ynghylch dull gweithredu GIG Lloegr i gyfyngu ar ragnodi rhai meddyginiaethau ar sail eu bod ar gael i'w prynu 'dros y cownter' mewn fferyllfeydd. Mae gan</p>	<p>Mae Grŵp Strategaeth Meddyginiaethau Cymru Gyfan wedi datblygu canllawiau sy'n nodi nifer o driniaethau nad ydynt yn</p>	<p>Wedi'i gwblhau</p>

Argymhelliad	Ymateb Llywodraeth Cymru	Diweddariad	Wedi'i gwblhau / Parhaus
<p>ymwneud â chanllawiau ar eitemau na ddylid eu rhagnodi fel arfer a'r arbedion posibl y gallai hyn ei sicrhau.</p> <p>Derbyn</p>	<p>fesurau o'r fath y potensial i gyfyngu ar fynediad i driniaeth effeithiol, yn arbennig ymhlith pobl ar incymau isel, ac felly i ymestyn anghydraddoldebau. Bydd y Pwyllgor yn dymuno nodi bod y canllawiau terfynol ar y mater hwn gan GIG Lloegr yn cynnwys nifer o eithriadau i ganiatáu i feddygon teulu barhau i ragnodi'r meddyginiaethau hyn mewn sefyllfaoedd penodol.</p> <p>Rydym yn annog cyrff y GIG yng Nghymru i gymryd camau i leihau amrywiad heb ei warantu wrth ragnodi a chyfyngu ar yr arfer o ragnodi meddyginiaethau â gwerth clinigol cyfyngedig.</p> <p>Ym mis Mehefin 2017, <u>ysgrifennodd y Prif Swyddog Meddygol a'r Prif Swyddog Fferyllol at Gyfarwyddwyr Meddygol y GIG</u> yn gofyn i fyrddau iechyd nodi pob practis meddyg teulu yn eu hardal ac unrhyw faes clinigol o fewn gofal eilaidd, lle roedd co-proxamol yn cael ei ragnodi, ac i gynnal arolwg brys o gleifion gyda'r bwriad o'u symud i driniaethau amgen a mwy diogel.</p>	<p>cynrychioli gwerth am arian da, neu sy'n aneffeithiol neu'n beryglus (cyhoeddwyd ym mis Hydref 2017). Mae'r canllawiau hyn yn cael eu gweithredu gan fyrddau iechyd.</p> <p>Mae ymgynghoriad yn cael ei gynnal ar hyn o bryd ar ganllawiau dilynol sy'n nodi meddyginiaethau/grwpiau meddyginiaeth eraill.</p> <p>Mae canllawiau pellach yn cael eu datblygu sy'n canolbwyntio ar ragnodi meddyginiaethau dros y cownter.</p>	<p>Ymgynghorir ar ganllawiau pellach, a'u darparu, yn ôl yr angen</p>

Argymhelliad	Ymateb Llywodraeth Cymru	Diweddariad	Wedi'i gwblhau / Parhaus
	<p>Yn dilyn hyn, ym mis Hydref 2017, cyhoeddodd AWMSG ganllawiau yn cefnogi cyfyngiadau i ragnodi pedair meddyginiaeth arall, gyda gwariant blynyddol cyfunol o £5.4 miliwn yn 2016-17 a nodwyd fel blaenoriaeth isel ar gyfer cyllid yn GIG Cymru. Caiff y cynnydd o ran lleihau gwariant ar y meddyginiaethau hyn ei olrhain gan Grŵp Cymheiriaid Prif Fferyllwyr y GIG a'i adrodd i Grŵp Effeithlonrwydd, Gwerth a Gwella Gofal Iechyd Llywodraeth Cymru.</p> <p>Yn ystod 2018-19 bydd AWMSG yn gweithio gyda chyrrff y GIG yng Nghymru i nodi cyfleoedd pellach i leihau gwariant ar feddyginiaethau â gwerth clinigol cyfyngedig. Caiff canllawiau GIG Lloegr eu hystyried yn y gwaith hwn.</p>		
<p>Argymhelliad 12. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn llunio adroddiad ar arferion gorau ar archebu presgripsiynau amlroddadwy gan grwpiau clwstwr mewn lleoliadau cartrefi gofal i helpu i lywio</p>	<p>Roedd gwaith y grŵp gweithredu rhagnodi darbodus (PPIG) yn hanfodol wrth nodi meysydd lle y gellid gwella systemau rhagnodi amlroddadwy. Ar ôl i swyddogion Llywodraeth Cymru roi tystiolaeth i'r Pwyllgor ym mis Mawrth 2016, disodlwyd PPIG a throsglwyddwyd y cyfrifoldeb dros weithredu argymhellion</p>	<p>Mae Canolfan Therapiwteg a Thocsicoleg Cymru Gyfan (AWTTC) wedi ymgymryd a rhywfaint o waith cychwynnol i goladu tystiolaeth am ganlyniadau amrywio fentrau sy'n cael ei gwneud yng Nghymru i wella rhagnodi</p>	<p>Parhaus</p>

Argymhelliad	Ymateb Llywodraeth Cymru	Diweddariad	Wedi'i gwblhau / Parhaus
<p>polisiâu a chamau gweithredu ar bresgripsiynau amlroddadwy.</p> <p>Ac</p> <p>Argymhelliad 13. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn rhoi'r diweddaraaf am waith y grŵp rhagnodi darbodus mewn perthynas â'i waith ar y modelau amrywiol ar gyfer systemau presgripsiynau amlroddadwy ym mis Medi 2018 er mwyn caniatáu i'r Pwyllgor fonitro cynnydd ar hyn.</p> <p>Derbyn</p>	<p>y grŵp a phrofi'r dulliau amrywiol a argymhellwyd i wella rhagnodi amlroddadwy a lleihau gwastraff i grŵp cymheiriaid Prif Fferyllwyr y GIG.</p> <p>Bydd Llywodraeth Cymru yn casglu, o bob bwrdd iechyd a Fferylliaeth Gymunedol Cymru, tystiolaeth o ganlyniadau darnau amrywiol o waith sy'n cael eu gwneud er mwyn gwella rhagnodi amlroddadwy, gan gynnwys gwaith i wella'r broses o archebu presgripsiynau amlroddadwy o fewn cartrefi gofal, a darparu diweddariad ar y gwaith hwn i'r Pwyllgor ym mis Ionawr 2019.</p>	<p>amlroddadwy, gan gynnwys mewn cartrefi gofal.</p> <p>Mae AWTTTC yn ymgysylltu â byrddau iechyd a Fferylliaeth Gymunedol Cymru i nodi enghreifftiau addas i'w cynnwys. Daw'r gwaith hwn i ben erbyn Mehefin 2019.</p> <p>Ar y 24^{ain} o Ionawr bdd Llywodraeth Cymru ac NWIS hefyd yn cynnal cyfarfod o randdeiliaid i ystyried materion sy'n ymwneud a rhagnodi mewn gofal sylfaenol.</p>	
<p>Argymhelliad 14. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn gwerthuso'r gwaith o gyflwyno'r system Trawsgrifio Meddyginiaeth ac e-Ryddhau er mwyn ystyried cynnydd a manteision y dull hwn.</p>	<p>Mae llawer o dystiolaeth ar gael sy'n dangos bod perygl mawr o gam-gyfathrebu a gwneud newidiadau anfwriadol i feddyginiaethau cleifion pan fyddant yn symud rhwng darparwyr gofal, ac mae hyn yn peri problemau sylweddol. Drwy wella'r broses o drosglwyddo gwybodaeth am feddyginiaethau ar draws</p>	<p>Mae mabwysiadu a gwerthuso MTeD ar draws GIG Cymru yn cael ei fonitro fel rhan o adroddiadau gwelliant rheolaidd.</p> <p>Mae MTeD wedi'i weithredu ar draws y rhan fwyaf o</p>	Parhaus

Argymhelliad	Ymateb Llywodraeth Cymru	Diweddariad	Wedi'i gwblhau / Parhaus
Derbyn	<p>pob lleoliad gofal, gellid lleihau nifer yr achosion o niwed y gellid ei osgoi i gleifion, gwella diogelwch cleifion a chyfrannu at leihau nifer y derbyniadau ac aillderbyniadau sy'n ymwneud â meddyginiaethau y gellid eu hosgoi.</p> <p>Cynhaliwyd gwerthusiadau o fanteision y system o Drawsgrifio Meddyginiaethau ac e-Ryddhau (MTeD) yn flaenorol gan Wasanaeth Gwybodeg GIG Cymru (NWIS)¹ a Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf² a ddangosodd welliannau o ran ansawdd ac amseriad rhannu gwybodaeth am ryddhau gyda meddygon teulu cleifion.</p> <p>Yn ystod ymchwiliad y Pwyllgor mae argaeledd MTeD ar draws cyrff y GIG yng Nghymru wedi cynyddu'n sylweddol gyda'r system MTeD yn cael ei gweithredu mewn pum bwrdd iechyd a datrysiadau e-ryddhau a oedd yn bodoli</p>	Fyrddau Iechyd Lleol; mae'r Byrddau Iechyd Lleol (LHBs) sy'n weddill yn gweithredu systemau rhyddhau meddyginiaethau presennol ond maent yn gweithio tuag at wweithredu MTeD.	

¹ Gwasanaeth Gwybodeg GIG. Adroddiad ar Werthusiad y Prosiect Trawsgrifio ac e-Ryddhau Meddyginiaethau. Ionawr 2014

² Davies C. Llythyr Cyngor y Prosiect e-Ryddhau – Adroddiad Diwedd y Prosiect. Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf, Tachwedd 2017.

Argymhelliad	Ymateb Llywodraeth Cymru	Diweddariad	Wedi'i gwblhau / Parhaus
	<p>eisoes ar waith mewn dau fwrdd iechyd. Mae gwelliannau pellach i'r system MTeD yn cael eu cynllunio a fydd wedyn yn hwyluso'r broses o'i gweithredu yn y ddau fwrdd iechyd sy'n weddill ar ddiwedd 2018-19.</p> <p>Rydym yn disgwyl i NWIS a'r byrddau iechyd gael trefniadau gwerthuso priodol yn eu lle sy'n sicrhau bod manteision disgwylidig y system MTeD yn cael eu gwireddu. Byddwn yn gweithio gyda NWIS i sicrhau bod y mesurau gwerthuso hyn yn rhan o adroddiadau cynnydd arferol mewn perthynas â chyflwyno MTeD.</p>		
<p>Argymhelliad 16. Mae'r Pwyllgor yn argymhell fel rhan o waith comisiynu a chyflwyno system e-ragnodi newydd Llywodraeth Cymru, ei bod yn datblygu cynllun gweithredu ategol i helpu i gyflawni'r newid diwylliannol sydd ei angen i gyd-fynd â chyflwyno system newydd</p> <p>Ac</p>	<p>Mae NWIS wedi sefydlu prosiect Rhagnodi Electronig, Fferylliaeth a Gweinyddu Meddyginiaethau mewn Ysbytai Cymru (WHEPPMA) i ddatblygu a gweithredu'r cynllun cenedlaethol ar gyfer rhagnodi ym maes gofal eilaidd.</p> <p>Mae'r tîm prosiect yn gweithio gyda rhanddeiliaid ar hyn o bryd i gwblhau'r achos busnes ar gyfer caffael system fferylliaeth newydd mewn ysbytai a datrysiad rhagnodi electronig a</p>	<p>Cafodd yr Achos Busnes Amlinellol ar gyfer y prosiect WHEPPMA ei gymeradwyo gan yr Ysgrifennydd y Cabinet ar yr adeg ym mis Rhagfyr 2018. Mae'r gwaith o ddatblygu'r Achos Busnes Terfynol ar y gweill a disgwylir iddo gael ei gyflwyno erbyn mis Medi 2019.</p>	<p>Parhaus</p>

Argymhelliad	Ymateb Llywodraeth Cymru	Diweddariad	Wedi'i gwblhau / Parhaus
<p>Argymhelliad 17. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn rhannu ei chynllun gweithredu a cherrig milltir allweddol ar gyfer y system rhagnodi a rheoli meddyginiaethau yn electronig (EPMA) gyda'r Pwyllgor.</p> <p>Derbyn</p>	<p>gweinyddu meddyginiaethau. Caiff yr achos busnes ei ystyried gan Lywodraeth Cymru maes o law. Yn amodol ar gwblhau achos busnes boddhaol, disgwylir i'r gwaith o gaffael y systemau hyn gychwyn yn ystod 2018-19 ac y byddant ar waith ar ddechrau 2019. Bydd y cynllun gweithredu, gan gynnwys y camau sydd eu hangen gan gyrff y GIG i gyflawni'r newid busnes angenrheidiol i elwa i'r eithaf ar fanteision e-ragnodi, a'r cerrig milltir, yn cael eu sefydlu gan NWIS drwy'r prosiect WHEPPMA ac yn amodol ar gymeradwyo'r achos busnes, byddwn yn gofyn i NWIS rannu eu cynlluniau â'r Pwyllgor.</p>	<p>Mae Achos Busnes Amlinellol E-ragnodi yn cael ei ddatblygu gan WHEPPMA a disgwylir iddo gael ei gyflwyno erbyn mis Medi 2019</p>	